

Miben illetékes a Kárpát-medencében nem őshonos EU – Magyarországot illetően?

Az Európai Bizottság rendelettervezetét készít elő az úgynevezett idegenhonos növényi özőnfajokkal kapcsolatban, és megvan a reális kockázata annak, hogy az akácot is idesorolják majd. Ezt a fajtát az uniós előírások alapján már ma is üldözik, sok helyen nem engedik az akácerdőket újratelepíteni, természetesen megújulni, nem adnak támogatást sem erdő-, sem energiaerdő-telepítésre.

Magyarországon jelenleg 420-430 ezer hektáron található akácerdő, más megközelítésben Európa akácerdeinek a fele Magyarország területén található és a kontinens akácmézforgalmának 70 százaléka is innen származik. Tény, hogy az akác nem őshonos a Kárpát-medencében, de gazdasági, erdőgazdálkodási és különösen méhészeti szempontból az egyik legfontosabb nemzetgazdasági szektor. Sokéves átlagban a kiváló minőségű magyar mézek 40-60 százalékát akácerdőről termeljük. Az akácméz felvásárlói ára mindig magasabb, mint a virágmézeké, a legtöbb bevételt a magyar méhészeknek ez biztosítja. Mivel Európában csak nekünk vannak jelentős akácerdeink, nem számíthatunk szövetségesekre az uniós döntéshez, idehaza viszont méhész- és erdész-szervezetek, kutatóintézetek, a Magosz és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara szövetséget hozott létre. Az akác-koalíció célja, hogy fellépjen a korlátozó intézkedésekkel szemben, megakadályozza, hogy az akácot kiirtsák, továbbá megvédi a méhészeket az egzisztenciális ellehetetlenüléstől.

Nos, megszokhattuk már a fényességes uniós vízfűző bürokrata apparátusától, hogy a legképtlenebb és legmorbidabb kodifikációs ötletrohakkal hozakodjanak elő, hiszen tilos már a sertésnek moslékot adni, a libát tömni, ugyanakkor mindenféle, abnormális, deviáns társadalmi kisebbség többletjogokban, privilégiumokban részesül a normális – egyelőre még – társadalmi többség hátrányára. De nézzük, mit is jelent az, hogy egy növény őshonos-e vagy nem egy adott tájegységen. S vajon időben meddig szükséges visszamennünk, hogy kijelenthessük egy kultúrnövényről, miszerint az az adott területen őshonosnak tekinthető-e.

Vegyük példaként a legfontosabb gabonafajtánkat, a búzát. Termesztésének első ismert előfordulási helye a civilizáció bölcsőjének tekinthető termékeny félhold, azaz Egyiptom, Szíria és Mezopotámia területére esik. A régészeti kutatások Egyiptom legrégebb emlékei között említik a búzát. A genetikai kapcsolat a természetes vad alakor és a domesztikálódott alakor és a tönkebúza egyedei között azt mutatja, hogy Kr.e. 6000-5000 táján a mai Törökország területén lévő Diyarbakir város környékéről terjedhetett el és jutott el Európába is. Tehát, az elmondottak szerint a búza sem tekinthető Európában őshonosnak, még abban az esetben sem, ha már több ezer év óta természetlik lakói.

Szükségszerű azonban az időbeli intervallumot jóval rövidebb periódusra, az Amerika felfedezésétől eltelt fél évezredre csupán. Közismert, hogy az Újvilágból számos, ma már az európai ember számára nélkülözhetetlen, ha úgy tetszik, őshonosnak tekintett kultúrnövény került át Európába, mint a paprika, paradicsom, burgonya és kukori-

ca. Ami a paprikát illeti, növény valamennyi faja Közép-, illetve Dél-Amerikából származik, de mára a mérsékelt és a trópusi égövben szerte a világon természetlik őket. Európába Kolumbusz orvos, Diego Alvarez Chanca hozta 1494-ben, aki Kolumbusz második útján gyűjtötte be és írta le az első paprikákat. Az akkori paprikák nagyon hasonlítottak a mostani díszpaprika típusokra. Nem véletlen tehát, hogy a paprikát kezdetben leginkább dísznövényként természetlítették színes boggyójáért; fűszerként csak lassan hódított teret, mivel azt híresztelték róla, hogy mérgező. Magyarországon már 1570-ben díszlett vörös törökbors néven Zrínyi Miklós nevelőanyjának, Széchy Margitnak a növényi ritkaságokat gyűjtő kertjében.

Más források szerint Murány nevezetes védőjének, a későbbi főúri összeesküvés névadója, Wesselényi Ferenc gróf feleségének, az irodalomban "Murányi Vénusz"-ként is ismert Széchy Mária grófnőnek növényi ritkaságokat gyűjtő kertjében megtalálható volt a paprika "vörös törökbors" néven. Carolus Clusius, németalföldi flamand botanikus, aki Battyhány Boldizsár humanista műveltségű főúrnak, törökverő hadvezérnek, a természettudományok egyik első hazai mecénásának vendége volt németújvári és szalonaki birtokán és az 1580-as évek elején végzett ott értékes növénygyűjtő munkát, már 1579-ben Batthyány szalonaki botanikus kertjébe küldött paprikamagot. A paprika magyarországi megjelenése egyéb más, Amerikából származó növényhez viszonyítva nagyon korai. Nem tudjuk pontosan, hogyan érkezett az országba. A valószínűbb álláspont szerint török-délszláv közvetítéssel vettük át a Balkán felől. Erre utal a törökbors, tatárkabors, pogánybors elnevezés is.

A másik nézet szerint éppen azért került be az országba, mert a törökök lezárták kereskedelmi útvonalainkat kelet felé, ahonnan a borsot importáltuk, és ezért a portugálok közvetítésével jutottunk hozzá. Amikor Napóleon 1806-ban kontinentális blokádot rendelt el Nagy-Britanniával szemben, lehetetlenné vált a nádcukor behozatala, valamint az indiai bors Európába szállítása is. A bors helyét a fűszerpaprika váltotta fel, ami még gyógyszerként is bevált különböző betegségek ellen, így a skorbut megelőzésére, illetve az immunrendszer erősítésére is. Csak a 19. században vált kereskedelmi tömegcikké. A magyar "paprika" elnevezés a 18. században bukkant fel először írásos emlékeinkben, a bors görög neve alapján lett belőle peper, piper, majd felfedezhető a bors délszláv neve a papar is. 1724-ben tűnt föl először a magyar paprika név. Csak a 18. században vált általánosan ismertté; legelső termelési régiója Szeged környékén volt, majd később Kalocsa vidékén kezdtek tömegesen fűszerpaprikát természetlítani. A 18. század végétől fokozatosan, olcsó borspótló fűszerként vált népszerűvé, és teljesen átalakította a magyar konyhát. Az 1831. évi kolerajárvány idején mint megelőző gyógyszer terjedt. Termelése a 19. század derekáiig hazánkban sehol sem haladta meg a családi önellátás szintjét.

Ami a paradicsomot illeti, őshazája szintén Közép- és Dél-Amerika. Európában a 16. sz. végén ismerték meg: Spanyolországon, Portugálián és Itálián keresztül terjedt el a többi kontinensen is. A magyar paradicsom szó a "Paradicsom almája", paradicsomalma kifejezésből rövidült. A növény alma nevét máig őrzi az olasz neve pomodoro, azaz aranyalma. Hazai források először 1649-ben Pozsonyban említik. Valószínűleg pár-

huzamosan olasz-német, ill. balkáni közvetítéssel terjedt el. Kezdetben dísznövény volt, akárcsak a paprika, az 1870-es években a dunakeszi kertészek voltak Magyarországon az első paradicsomtermelők. Nagyobb arányú természetlítését Budapest környékén kezdték 1880 körül. A két világháború között a nagyüzemi konzervgyártás és az export adott új lendületet természetlítésének.

A burgonya ugyancsak az amerikai kontinensen, Peru és Chile hegyvidékén őshonos, ott az őslakosok már kb. 5000 éve ismerik és fogyasztják. Európába először az inka birodalom meghódítója, Pizarro és expedíciója hozta el az 1540-es években. Ez a legfontosabb természetlített, nem gabonanövény, így több ezer fajtája ismert. Becslések szerint ma világszerte 192 000 km²-en folyik burgonyatermesztés.

A kukoricát illetően az eddig talált legidősebb maradványok a mexikói Teohuacán-völgy egyik barlangjából kerültek elő, és körülbelül hatezer évesek. A szemek pelyvásak és kisméretűek. A magyar kukorica szó valószínűleg a szerb és horvát kukuruz szóból származik, amelynek további eredete ismeretlen. A növényt egész Közép- és Kelet-Európában hasonlóan nevezik.

A korábban elterjedt tengeri elnevezés a 16. század óta használt tengeri búza kifejezésből rövidült le a 19. században. Az elnevezés arra utal, hogy a növény a tengeren túlról került hozzánk. A növény másik gyakori régi neve a törökbúza volt, amelyet az erdélyi magyarok ma is használnak. E név onnan ered, hogy miután a spanyol kereskedők elterjesztették a növényt az Oszmán Birodalomban, az onnan jutott el a magyarlakta területekre, az Erdélyi Fejedelemségbe mindenképpen. Emellett korábban az indiai búza és szecsenbúza nevek is előfordultak.

Nos, az Európai Unió agytrösztje a fentebb előadottak alapján bizvást kipusztíthatná az Európában lévő paprika, paradicsom, burgonya és kukorica ültetvényeket is, nem lévén azok őshonosak kontinensünkön, azon belül a Kárpát-medencében. Az akácfa "őshazája" Észak-Amerika keleti részén és Észak-Mexikóban, az atlantikus-észak-amerikai flóraterritumon volt. Magyarországon a 18. századtól kezdték telepíteni az Alföldön, a futóhomok megkötésére. Vagyis elterjedése nagyjából azonos időben és azonos gazdasági jelentőséggel történt, mint az Amerikából behozott egyéb kultúrnövényeké. Ezért is érthető, hogy Brüsszel miféle megfontolások alapján kíván most hadat üzeni gyönyörűsége, immár hazai tájaink jellegzetes flórájává lett akácok erdeinknek. Persze, aligha tévedünk nagyot, ha azt feltételezzük, hogy a magyarországi agrárszektor nagy részének elpusztítása, tönkretétele után, most a magyar akácmézttermelők kerültek az uniós szabadkőműves eurokratak célkeresztjébe. Ám amennyiben Brüsszel számára módfelett fontos az őshonos természetföldrajzi állapotok helyreállítása, mindenképpen üdvös lenne, ha ezt a történelmi hagyomány terén is előmozdítaná. Ezen alapállásból kiindulva például visszaállíthatná a Trianonban lerombolt történelmi Magyarország 15. századi államhatárait. Azonban, ha az EU ennyire ragaszkodik az úgynevezett nem őshonos magyar akácok elpusztításához, ebben az esetben mi kinyilvánítjuk, hogy az Európai Unió sem őshonos Magyarországon, s számos, alapvető nemzeti érdekeinket a legdurvábban sértő eszement rendelkezése miatt kiléptetjük hazánkat halálosan szorító öleléséből.

